

Xinès II

El Barri Xinès

Dos automovils llisquen silents damunt la carretera asfaltada. Passen sota la foscor de les espesses branques dels arbres entrellaçades.

La nit es quieta i dolça, veritablement oceànica. Amarada de perfums subtils, de celatges lluminosos, de boscos negres i plens de silenci.

La petita Pappete sembla un jardí abandonat, amb els seus carrers ~~qui~~ quiets en aquella hora.

Rodem lentament, per les avingudes solitàries i albirem en passar, els rectàngols ~~del~~ lluminosos de les finestres.

Ens arriben uns acords desafinats, puerils i melangiosos, que vibren en la mansa quietud de la vetlla.

Creuen parelles enlleçades que la fronda discreta protegeix.

Aspirem el perfum penetrant de jazamí i dels tarongers ^{selvàtics} silvestres. La ciutat oceànica sembla que reposi lliurada a una letargia dolça, vetllada l'oreig?
per la brisa lleugera de l'alisi, gronxada per l'ona lenta del Pacífic.

Tot convida a extasiar-se en presumcions d'amor romàntic i juvenivol. No cal més que la carícia d'aquesta nit austral, per a omplir el pit de desig i el ~~xxx~~ llavi de sospirs.

Estimeu, estimeu, diu la terra feconda i flairosa.

Estimeu, estimeu, diuen les branques somogudes pel ventijol.

Estimeu, diu la quieta llacuna, amarada de repos amb una invitació imperiosa que ve de l'horitzó misterios, perquè un estel magnífic és baix i forma un caminal de llum vers l'infinit....

Una piroga llisca suau damunt la lluminositat de l'aigua i de cada ^{surt?} cop de pagaia brota un ~~xxx~~ grapat d'estrelles.

Oiem el càntic brau i llunyà del gran Pacífic, eternament desfet i ~~et~~ eternament refet en onades i escuma remorosa.

Deixeu enrera les belles avingudes, el passeig de mar, que segueix la gran curva natural de la badia, els bongolous florits i silenciosos, els

jardins amb un llum al fons....

Ens endinsem en el barri xinès. Es trist, brut, ^{fosc}estret? i mal olent.

Oblidem la poesia i l'amor de la ciutat florida. Al dintell d'aquest
penetra-inva~~ix~~^{ix}
barri fosc ens amara una vaga inquietud.

Aquests cotxes sumtuosos porten vers el desconegut el tedi ^{elegant}
^{aburrits} ^{ansiosos}
de qualques europeus fastiguejats de tot, àvids de noves sensacions.

Els nostres xofers han apagat els focs i rellantit. Passen molt poc
a poc per un carreró trist. A ambdos costats s'arregl^{barraques}onen les casotes de
fusta, velles, crivellades, ~~tortes~~....

A la claror incerta d'una febla bombeta polsosa, llegiu: "We-^{Ly}
taconador" "Yan-Tu, ^{Khov}~~fron~~" perruquer "Ly - Pan - Ba" sastre
~~"sastre"~~

Els cotxes es detenen. Un parisien -que mena ~~expedició~~^{expedició}- l'expedició
i te un carrec important dins la magistratura baixa del primer cotxe i
ens xiuxeijs:

- Espereu uns segons.

S'esmuny com una ombra entre els taulons d'una casota. Desapareix.

Nosaltres esperem pacientment confiats en la perspicàcia del nostre
guia inventor de plaers, descobridor de sensacions.

A la fi el veiem tornar. Ja començavam a tenir angunia. Arriba com xix
se'n ha anat, passant a través de les parets com un fantasma.

- Baixeu i seguïu-me.

I tots, amb un silenci de conspiradors, abandonem els coixins conforta-
bles i afrontem el desconegut.

El francès ^{va}~~ve~~ davant, els altres el seguim.

Entre dues cases hi ha un petit espai lliure, pel qual es filtra el guia
nostre. Hi ha una fosca espessa. El passadís es tan estret que no podem
ni perdre l'equilibri. Amb prou feines podem avançar de front.

A la fi arribem a un pati fumat. Per la part de darrera de la casa i de
la ~~de la casa veïna~~ ^{de la casa veïna} totes hermèticam--

ment tancades. Allí, com en el ^{angosto} ^{estret} reduït? passatge, no hi ha llum que ens orienti ni fressa que ens guïi.

Seguim encara al alt funcionari de justícia, confiats en les seves abituds de ciceró de llocs tenebrosos.

- Per ací -bleixa- i ens dirigim al fons, seguint la veueta xiuxejanta del parisenc. Topem amb uns esglaons de fusta, comencem a pujar en fila

- Silenci!- Certament els meus talons ressonen massa en repiquejar la fusta de l'escala.

Pugem de puntetes estalonan el nostre guia:

- Atenció, senyors!

Ha finit l'escala i seguim un nou passadís entre el cel i la terra, sense altre il·luminació que la dels estels oceànics. ^{pag. 9} Deu ésser una galeria.

Ensopaguem amb un xinès que es deixa trepitjar sense dir piu. (en això ^{raça} li hem descobert la nacionalitat.

Roman allí on l'hem trepitjat, solitari, misteriós, pacient, esmerçant-se en una oculta missió d'espionatge o de vigilància.

A la fi atenyem la zona il·luminada, es a dir una habitació gran, nua, inospitalaria. Les parets estan tapissades amb diaris xinesos. Penja del sostre fumant una llantia, que es gronxa ofrenant a la trista esatnça apariències d'interior de vaixell al mig del triangle.

Hi han dues o tres taules coixes, *corcades* sospitoses, cobertes d'una patina indefinible. Les dites taules son voltades per caixons buits, disposats a servir de seient.

Ens rep un vell xinès, mig poruc mig obsequiós. Les seves fesomies denuncien desconfiança, temença....

El nostre intèrpret, que ens acompanya, explica al xinès el nostre propòsit de sopar allí.

El groc gemeix, es retorç les mans, ostenta un tremolor de cos digne d'un atracat en plena ruta! Sembla que nosaltres tractem de robar-li el seu

arros fat i el seu peix podrit de les seves marmites. Esguarda els ~~xinès~~ seients i les taules amb anguniosa simpatia com si les nostres anques i els nostres colzes coberts de sedes riques i netes li haguessin de profanar els claus agressius i les llanties dels seus mobles *inospids*.

- Em permeteu que us llevi la capa? -diu la veu sesseyanta del parisenc

I jo deixo lliscar el meu mantell de seda i plomes a les seves amables mans, però ell roman indecís, aguantant la penyora europea, no sabent on penjar-la.

Ah! però ara descobrim els discrets penjadors, -uns rodets buits clavats damunt del paper de diari.

- Senyora, -diu mentre penja la peça, elegantment- mai penyora fou tan honorada! Podeu correr molt mon, dubto que trobeu penjadors més luxosos!

Seiem al volt de la taula arrossegant ~~arrossegant~~ els bàrbars seients, en cauen alguns. Deixem anar grans riallades. El pobre xinès s'atança amb el rostre alterat i les mans tremoloses. Demana silenci amb els seus ulls *obligcs* ~~obliga~~ ^{hermèticament} ~~hermèticament~~ tancades, misteriosament silencioses.

^a
Estorats demanem:

- Què tens Sen-Fu?

- Te....te....taoto ("ells dormen")

- Ah! -diu el ciceró- els fumadors d'opi!

El xinès s'ha decidit finalment a servir-nos una cassolada d'arros blanc acompanyat d'una salsa. Aquest complement de "plat fort" es quelcom infernal, basquejador. Té un color indefinible i una flaire penetrant barreja de peix podrit i d'aigua d'olives. Dins d'aquest líquid estrany floten uns trocets de substància gelatinosa. Animals, vegetals, o composició química? No podem arribar a classificar-ho.

Malgrat tot, ho mengem amb gana i el que és més extraordinari és que ho trobem excel·lent.

Sen-Fu, ens vigila constantment, a cada exclamació nostra ell ajunta les

mans i suplica silenci.

A la fi fineix el sopar d'arros blanc amb salsa ^{de peix} ~~d'arros~~ podrit i ^{cer-} ~~ce-~~
 15 ^{vega} no podem obtenir cap menja nova. Jura i rejura que no te cap
 més cosa menjívola. Diu que el seu ofici no es atipar gent xerinelosa. En
 cambi si volem fumar opi?....

- No, no volem fumar, avui. El nostre guia desitja mostrar cosa nova. "Una
 sorpresa"

Recollim capells i abrigalls.

Baixem i eixim per un nou corredor misteriós, sense sortir defora, fem
 via per viaranyes sòrdits, interminables, sovint ensopeguem amb ombres que
 s'aplanen per deixar-nos el pas. Sentim a freg de galta un repugnant
 bleix humà, sembla que un peu descalç s'ha ^{esgarriat} estremit sota la meua sabata.
 no se sent però ni un sospir, i ~~els~~ les presències vagoroses desaparei-
 xen sense rastre.

Tot d'una heu-nos dins d'una cambra, il·luminada per una bombeta trista,
 que escampa un raig grogós i incert.

Portes i finestres son closes malgrat la xafogor.

Hi ha a l'estança algunes taules i algunes cadires. Mobles simples, vul-
 manquen
 gars, que careixen de forma i de color.

Un estol de xinesos broten de la terra, invadeixen la cambra, ens volten
 sonrients, Llurs ulls obliques ^{amb} brillen i es belluguen ^{en} una vivacitat
 sorprenent
 fantàstica.

L'interpret parla i ells responen tres alhora. No hi ha medi d'enten-
 dre's. Xarramequeigen però no concreten.

Diu l'interpret, perocupat:

- Cap d'ells vol carregar amb la responsabilitat.

Alguns es decideixen i surten.

- Van a la recerca de We-ly-Xang -esclareix l'interpret. Els altres es
 queden per a vigilar-nos. Llurs ulls vius i esbiaixats ens ressegueixen
 un a un; no perden cap dels nostres moviments.

La calor esdevé asfixiant. Quin ~~contrast~~ contrast aquesta cofurna infame amb la nit oceànica, curulla d'estels lluminosos, de brises suaus, de perfums embriagadors. Fins aquest cau ~~in~~ infecte no pot arribar ni un raig d'argent de lluna ni emanacions de flors.

Només s'hi flaira vici i misèria!

Ah! veus aci We-Ly-Xang, gran personatge de la colònia xinesa, arrugat, solemne, i desdenyós. Respon a les nostres salutacions sense somriure, (crec que no ho ha fet mai) amb breus i secs moviments de cap.

Noves i llargues discussions s'entaulen.

Jo ignoro del que es tracta. No capeixo el que preté el parisenc.

Evoco el lagon esmaltat, el gran Pacífic immens cobert d'eterna ondulació, que mor i reneix en brogit i escuma, en el silenci armoniós de la selva.... I nosaltres (imbècils) ací en aquest catau mancat d'aire, voltats d'enigmàtics homenets grocs exigint-los-hi coses que ells vendran a bon preu.

Fora somriu la Natura encisadora, triomfa l'amor cobricelat sota les verdes i espesses branques, però en aquest barri ombriu en el qual ens entaforem a la recerca de plaers il·licits, tot rebutja la poesia i la bellesa, solament s'hi hostatja la misèria moral i les seves xacres....

Sembla que les negociacions van per bon camí. Mentre We-Ly s'esmuny per una porta, el jove parisenc se'ns atança amb posat triomfal:

- Ja veureu quina timba armarem! I

Fins ara no sospitava jo que es tractés de tal cosa. No jugo ni el meu company tampoc. Aquesta perspectiva deixa almenys dos de la colla completament indiferents. Jo començo a penedir-me d'haver seguit aquest grapat de folls.

Veus ací We-Ly-Xang altra volta. Ve de treure diners, ignoro de quin catau per a sostenir la banca.

Solemnement es tanquen amb pany i clau totes les portes. Es col·loca un vigia davant de cada una. S'estenen cobertures verdes sobre les taules.

Be! ja ens teniu embolicats en una aventura perillosa. El joc està rigorosament prohibit. Si hi hagués una fazzia ja ens teniu a tots detinguts.

Bell afer! Demà tota la ciutat sabria amb sorpresa i goig inefable que aquella parella solitaria i desdenyosa tenia vicis.

Li faig aquesta observació al magistrat guia. Ell riu,riu i afirma amb pregonia i elegant hironia:

- Avui no hi ha perill.

Al volt d'una taula gran ens hi assentem sis. El guia, un redactor d'un gran rotatiu parisenc, l'interpret (mestís de xinès i anglès) el meu company jo i el banquer xinès. Aquest darrer és un noi jove, fi, d'ullets vius i astuts.

Damunt la baieta verda de la taula de joc es feu un cartró dividit en quatre casilles ~~numerales~~ numerades de l'u fins al quatre. Els jugadors trien un número i hi depositen la quantitat que desitgen. Si dos jugadors s'inclinen pel senten simpatia pel mateix número, compartiran perdues i ganancies. El banquer es constitueix jugador amb els mateixos riscos que els altres, però cobrant un deu per cent net, a cada jugada beneficiosa sia de qui sia.

La sort serà determinada per un embut ordinari i un ^{pilot} ~~piló~~ de botons sense usar. El banquer els projecta violentament sobre la taula i posa damunt del piló la part ampla del embut. ~~Solista~~ Seguidament i polidament enretira l'embut que ha format una divisió entre aquella benaurada democràcia de botons. Ja teniu una multitud sense interès (la de part de fora) i una multitud apassionada (la de part de dins) Aquesta ens te de dar la sort o la _____.

El banquer comença de contar 1,2,3,4; 1,2,3,4; 1,2,3,4; 1,2,3....

Ha guanyat el número 3 (la botonada de dins l'embut es compon de deu quinze unitats botons. El sortós posseïdor de la casilla ~~numera~~ 3, rep de mans del banquer la quantitat depositada (menys el deu per cent que passa a la banca en companyia de

Davant l'insistència del blanc, el groc es digna obrir la boca. Silenci,
~~l'insistència~~ l'esfinx parla! Diu lentament:

- Aquesta pipa, no bona pipa per Home blanc.
- Si, si, bona pipa, excel·lent pipa. Jo pagar contat.
- No, repeteix solemne We-Sy-Xang, -no vanc pipa. Jo més ric que tu.

Un dels jugadors deixa anar una sarcàstica rialla.

- Que si ~~xxxx~~ en te de diners? Podeu venir disposats a jugar dos milions ell no s'espanta.

El vell xinès remuga:

- Dos milions, dos milions, - ~~impassablement~~ i feroçment xucla la seva estimada pipa.
- Vell canalla! - crida el magistrat, que perd desesperadament - amb el que ens robes cada nit ja pots fer fortuna!

We-Sy no respon. Però llença al jove francès una mirada terrible.

Aquest, amb desig venjatiu, li dirigeix una requesta.

- Dona la pipa a C. dona-li, vell avar!

Per un moment es suspèn el joc i tots insistim:

- Dona-li!
- Dona-li!

Ara tremola el vell, colèric. Els ulls esbiaixats despedeixen flametes d'odi. S'arronça d'espatlles. Ens menyspreua.

Tot d'una el parisenc li diu amb sobtada seriositat:

- Vols que et digui una cosa, We-Sy? Aquesta negativa et durà ^{serà} malestruga.

A les tres ens retirem el ^{meu} ~~meu~~ company i jo, fastiguejats, penedit d'haver seguit aquesta colla.

Anyoravem el nostre bell jardí tropical, on les vetlles son dolces ^{sota} ~~sota~~ la pantalla discreta, embolcallats en els clàssics pareos, conversant i fumant....

Quan el cotxe ens deposita en front de la nostra ^{gentil} ~~av~~vinguda de palmers, l'esperit se'ns aixempla amarat de pau i repòs. Aspirant l'aire fresc de

la vall, que dú flaire de tarongers i de falgueres, avancem pel jardí vers la làmpara familiar, que brilla entre el fullatge com un far d'amor dins la ~~nocturnitat~~ fosca.

Jo suspiro:

- Quina vetllada més ensopida!

Si almenys hagués optingut la pipa ! - respon l'amic.

* *

Dos dies després la gran notícia s'escampa per la petita ciutat; We-Sy-Xang ha estat detingut i empresonat.

Fou ~~ahir~~ ahir, vint-i-quatre hores després de la nostra vetllada en el barri xinès.

Alguns honrats ciutadans -funcionaris i mercaders- foren detinguts també.

Per casualitat també no era allí el nostre amic parisenc.

Quin escàndol per a Papeete?

Quins comentaris més saborosos!

L'olfactè de la policia ha causat sensació.

"We-Sy-Xang, el pegot miserable sostenint una casa de joc! Qui ho havia de dir! I aquells ciutadans exemplars, pares de família, respectables comerciants, quina vergonya! "

Així discretejaven hipocritament la gent papeeteana.

Però nosaltres, els ~~honestes~~ ben assabentats, ens quedem amb un pam de boca.

No comprenem tanta perversió en un cervell de blanc, amable i correcte. Quin cinisme!.

No gosem comentar-ho en l'intimitat de la taula, davant l'impassible esllanguiment de les serventes maorís.

- Tu creus que ell?....

No ho sé.... però ja va ~~advertir~~ advertir a We-Sy que allò de la pipa li portaria malestruga.